

Asia: VN/203/2020

Lausuntopyyntö työsuojelun yhteistoimintahenkilöiden rekisteröinnistä annettavasta laista ja eräistä muista lakimuutoksista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä.

Esityksessä ehdotetaan työsuojelun yhteistoimintahenkilöiden rekisteröinnistä annettavaa lakia, joka korvaisi voimassa olevan työsuojeluhenkilörekisteristä annetun lain. Voimassa olevan työsuojeluhenkilörekisteristä annetun lain mukaan työsuojelun yhteistoimintahenkilöitä koskevien tietojen rekisteröinti- ja luovutustehtävää hoitaa sosiaali- ja terveysministeriö. Hallituksen esitysluonnoksen myötä tehtävä annettaisiin lailla työmarkkinakeskusjärjestöjen yhdistykselle Työturvallisuuskeskukselle perustuslain 124 §:ssä tarkoitettuna julkisena hallintotehtävänä. Voimassa olevan lain tapaan uuden ehdotettavan työsuojelun yhteistoimintahenkilöiden rekisteröinnistä annettavan lain keskeisimpänä sisältönä olisi työnantajan velvollisuus ilmoittaa työpaikan työsuojelun yhteistoimintahenkilöitä koskevia tietoja Työturvallisuuskeskukselle ja toisaalta ilmoitettujen tietojen luovuttaminen erityisesti työsuojelua edistäviin käyttötarkoituksiin. Lisäksi mm. työturvallisuuslain 6 §:ään esitetään teknisiä muutoksia. Hallituksen esityksen tavoitteena on myös ehdotettavalla lailla edistää työsuojelua. Työnantajan velvollisuus ilmoittaa työpaikan työsuojelun yhteistoimintahenkilöitä koskevia tietoja, ja sitä täydentävät säännökset vapaaehtoisesta ilmoittamisesta kannustaisivat työpaikkoja tekemään työsuojelun yhteistoimintaa. Lisäksi ilmoitettuja tietoja luovutettaisiin entistä tehokkaammin erityisesti työsuojelua edistäviin käyttötarkoituksiin.

KT kannattaa luonnosta hallituksen esitykseksi ja työsuojeluhenkilörekisteristä annetun lain kumoamista. Työsuojeluhenkilörekisteri on sosiaali- ja terveysministeriön rekisteri, jota on käytännössä tähänkin asti ylläpitänyt Työturvallisuuskeskus. On perusteltua vahvistaa Työturvallisuuskeskuksen roolia lainsäädännön tasolla. KT myös kannattaa esityksessä ehdotettua tavoitetta työsuojelun edistämisestä.

KT pitää perusteltuna, että ilmoitettuja tietoja ehdotetaan rajattavaksi nykyisestä. Kuten hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, yhteiskunnalliset vaikutukset voidaan saavuttaa ilman tietoa esimerkiksi työterveyshuollon järjestämistavasta, työsuojeluvaltuutetun työsuojelukoulutuksesta taikka henkilön ammattiliiton jäsenyydestä. Tietojen rajaaminen on perusteltua myös työnantajan hallinnollisen taakan keventämisen vuoksi. KT kannattaa esitysluonnoksen lähtökohtaa siitä, että 3 §:n nojalla ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvat tiedot on lähtökohtaisesti valittu siten, että niitä voidaan käyttää työsuojelun edistämiseen.

Luonnoksen 3 §:n 1 momentin mukaan työnantajalla olisi velvollisuus ilmoittaa Työturvallisuuskeskukselle tietoja, jos työnantaja teettäisi palveluksessaan olevalla tai vuokratulla henkilöstöllä työtä työpaikalla yli 30 kalenteripäivänä ja työpaikalla työskentelisi vähintään kymmenen työnantajan palveluksessa olevaa tai vuokrattua henkilöä. Työnantajalla olisi ilmoitusvelvollisuus vain, jos työpaikalla täytyisivät molemmat edellytykset. KT kannattaa ilmoitusvelvollisuuteen ehdotettuja rajauksia ja tätä kautta työnantajan hallinnollisen taakan keventämistä. Lisäksi voimassa olevaa lakia on mm. Työturvallisuuskeskuksen taholta käytännössä tulkittu jo nyt siten, että ilmoitusvelvollisuuden on katsottu koskevan niitä työnantajia, joiden työpaikalla työskentelee vähintään kymmenen työntekijää. Näin ollen on perusteltua, että tämä tulkinta kirjataan lainsäädäntöön. KT näkemyksen mukaan kalenteripäiviä koskevan edellytyksen osalta tulisi pohtia, onko 30 kalenteripäivän raja riittävän pitkä huomioiden mm. yhteistoimintahenkilöiden valintaan ja tietojen vanhentumiseen liittyvät seikat.

KT täsmentäisi esitysluonnoksen 3 §:n 2 momentin 2 kohdan työpaikasta ilmoitettavien tietojen d ja e kohtien osalta työsuojelupäällikön ja työsuojeluvaltuutetun tehtävän ilmoittamista. Esityksen perusteluissa mainitaan työsuojelupäälliköstä, että työnantaja ilmoittaisi ”työsuojelupäällikön nimen, tehtävän (työsuojelun yhteistoiminnassa) ja (työ)sähköpostiosoitteen”. Vastaava ehdotus on työsuojeluvaltuutetusta ja varatyösuojeluvaltuutetusta. KT ehdottaa, että suluissa oleva ”työsuojelun yhteistoiminnassa” olisi selvyiden vuoksi syytä lisätä myös asianomaisiin kohtiin lakitekstiin esimerkiksi seuraavasti:

d) työsuojelupäällikön nimi, tehtävä (työsuojelun yhteistoiminnassa) ja sähköpostiosoite;

Tehtävän ilmoittamisella tarkoitettaneen käytännössä sitä, että työnantaja valitsee oikean työsuojelun yhteistoimintaan liittyvän tehtävän Työturvallisuuskeskuksen tietojärjestelmästä. Tällä tavoin esityksen perusteluissa on mainittu toimittavan henkilömäärän suuruusluokan kohdalla. Mikäli tällainen valikko on tietojärjestelmässä koskien myös tehtävän ilmoittamista, olisi tämä hyvä kirjoittaa auki lain perusteluihin asianomaisiin kohtiin samalla tavoin kuin suuruusluokan kohdalla. Edellä mainitut kommentit koskevat vastaavasti myös esitysluonnoksen 3 §:n 2 momentin 3 kohtaa työsuojelutoimikunnan tai muun toimielimen jäsenten tehtäviä koskien, kuten myös muita lain säännöksiä vastaavissa kohdin (4 § ja 5 §). Lisäksi KT ehdottaa, että lain perusteluihin selvennettäisiin 3 §:n 2 momentin 3 kohtaa siten, että muun toimielimen (kuin työsuojelutoimikunnan) ollessa kyseessä, ilmoittaminen koskee vain henkilöitä, joiden tehtävä liittyy nimenomaan työsuojelun yhteistoimintaan. Muu toimielin on käytännössä jäseniltään laajempi kuin työsuojelutoimikunta.

KT ehdottaa, että 3 §:n 4 momentti siirrettäisiin 3 §:n 2 momentiksi. Tällöin järjestys olisi loogisempi suhteessa yleisiin edellytyksiin ja ilmoitettaviin tietoihin.

KT kannattaa sitä, että esitysluonnoksen ehdotus 4 §:stä (tietojen ilmoittaminen yhteiseltä työpaikalta) ja 5 §:stä (tietojen ilmoittaminen työpaikkojen yhteisten vaarojen torjunnasta) perustuvat vapaaehtoisuuteen.

KT ei kannata esitysluonnoksen 6 §:n 2 momenttia yksittäisen henkilön mahdollisuudesta ilmoittaa tietonsa rekisteriin. Ehdotettu 2 momentti aiheuttaa epäselvyyttä sen suhteen, kuka voisi ylipäänsä ilmoittaa tietonsa rekisteriin. Momentin edellytys työsuojelun yhteistoimintaan osallistumisesta on täsmentämätön ja voidaan tulkita erittäin laajasti. Näin ollen ei ole perusteltua eikä tarkoituksenmukaista laajentaa rekisteriin ilmoittamisia yksittäisiin henkilöihin. Tämä aiheuttanee myös rekisterinpitäjälle lisätyötä ja -resurssoinnin tarvetta. On syytä toimia jatkossakin vakiintuneen käytännön mukaisesti siten, että työnantaja huolehtii tietojen ilmoittamisesta erikseen säännellyissä tilanteissa.

Esitysluonnoksen 8 §:n osalta jää KT:n näkemyksen mukaan epäselväksi, miten kiello henkilötietojen käsittelystä suoramarkkinointiin kootaan ja miten henkilö kiellon ilmaiseva henkilö saisi tiedon siitä, että hän voisi tällaisen kiellon esittää. Tämä tulisi selventää lain perusteluihin.

KT pitää erittäin tärkeänä sitä, että työpaikkoja ohjeistetaan mahdollisesta lakiuudistuksesta mahdollisimman selkeästi ja usealla eri tavalla.

Tammensalo Carita

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT - työmarkkinajuristi Minna Salli